

Resultaat melkgeitenhouders fors hoger in 2012

Henk ten Have

Melkgeitenhouders hebben in 2012 een resultaat behaald van gemiddeld 5,83 euro per 100 kg melk.

Dat is 6,05 euro hoger dan in 2011. Dat blijkt uit voorlopige cijfers van de accountantsbureaus Alfa,

Countus en Flynth. Deze cijfers werden 30 mei gepresenteerd op Boerderij Breevoort in Hoogland.

Alfa, Countus en Flynth publiceren jaarlijks gezamenlijk financieel-economische cijfers van de melkgeitenhouderij. Zo'n veertig klanten-melkgeitenhouders waren bij de presentatie van de voorlopige nieuwe cijfers aanwezig. Eerst werd ingegaan op de ontwikkeling van de melkgeitenhouderij in Nederland en wereldwijd. Nederland telde vorig jaar 316 bedrijven met 150 of meer melkgeiten – al zo'n zeven jaar is het aantal melkgeitenbedrijven vrij stabiel rond 300. In 2012 werden op deze bedrijven gemiddeld 830 geiten gehouden, bijna 50 meer dan in 2011. Het totaal aantal melkgeiten bedroeg vorig jaar 262.000; dat zijn er meer dan in 2010 (bijna 248.000) en 2011 (250.785), maar minder dan in 2009 (274.000), het voorlopige topjaar wat betreft het aantal melkgeiten in Nederland. De Nederlandse geiten produceren inmiddels gemiddeld 1.070 tot 1.100 kg melk per jaar. In 2011 werd in totaal 195 miljoen kg geitenmelk geproduceerd (productie in 2012 is nog niet bekend). De geitenmelk wordt geleverd aan zestien bedrijven die de melk zelf verwerken of doorverkopen. De melk wordt met name verwerkt tot kaas: in 2011 ging het om bijna 19 miljoen kg (2010: 17,5 miljoen kg). De kaasafzet is vooral gericht op de Europese markt. Wereldwijd gezien is Nederland met een geitenmelkproductie van 195 miljoen kg (2011) een kleine speler. India is het grootste geitenmelkproducerende land ter wereld met een productie van 4 miljard kg per jaar. Daarna volgt Bangladesh met 2,5 miljard kg. De 27 EU-landen (2011) staan samen op de derde plek met bijna 2,4 miljard kg. De top vijf bestaat verder uit Soedan (1,6 miljard kg) en Pakistan (759 miljoen kg). Binnen Europa heeft Nederland in de produc-

Foto: Twan Wiermans

tie van geitenmelk een aandeel van 14 procent. De grootste Europese geitenmelkproducent is Frankrijk met 678 miljoen kg. Daarna volgen Spanje, Griekenland en Roemenië; Nederland sluit de Europese top vijf af.

Bedrijfsvergelijking

Aan de bedrijfsvergelijking van Alfa, Countus en Flynth doen 36 bedrijven mee. Op 30 mei 2013 werd de ontwikkeling gepresenteerd van de technische resultaten van de afgelopen tien jaar (2003 tot en met 2012) – voor 2012 ging het om voorlopige cijfers (van 17 bedrijven).

Het aantal melkgeiten op de bedrijven uit het bedrijfsvergelijkingssysteem steeg in de afgelopen tien jaar van gemiddeld 460 naar 850 geiten. Dat betekent een stijging van 6,2 procent per jaar. Ter vergelijking: op bedrijven met melkkoeien groeide het aantal dieren met 3 tot 3,5 procent per jaar.

Op de melkgeitenbedrijven steeg de melkproductie van 850 naar 1.100 kg melk per geit per jaar: een groei van 3,2 procent per geit per jaar (melkkoeien: 1 procent per koe per jaar). De melkproductie per bedrijf steeg van 414.000 kg in 2003 naar 946.000 kg in 2012. Het eiwitgehalte steeg mee van 3,38 procent naar 3,48 procent. Het vetgehalte schommelde tussen 4,00 en 4,13 procent en lag in 2012 op 4,05 procent.

Daling krachtvoerprijs verwacht

De melkprijs van 2012 was de hoogste in de afgelopen tien jaar met gemiddeld 50,40 euro per 100 kg (exclusief btw): voor het eerst ging de geitenmelkprijs door de grens van 50 euro. In 2003 was de melkprijs het laagst: 28,73 per 100 kg melk.

De hoge melkprijs van vorig jaar zorgde voor een veel beter resultaat (fiscale winst) van de melkgeitenhouders ten opzichte van 2011. In 2012 behaalden de melkgeitenhouders een resultaat van gemiddeld 5,83 euro per 100 kg melk tegen -0,22 euro per 100 kg in het jaar ervoor: een verschil dus van 6,05 euro.

De opbrengsten uit omzet en aanwas droegen niet bij aan het hogere resultaat, want die daalden juist van 2,73 euro per 100 kg melk in 2011 naar 1,36 euro vorig jaar.

De voerkosten waren in 2012 hoog, maar zijn ten opzichte van 2011 maar licht gestegen met bijna 70 cent naar 25,78 cent per 100 kg melk. De krachtvoerprijs is in de afgelopen tien jaar met 55 procent gestegen. De accountantsorganisaties verwachten dat de krachtvoerprijs in de komende tien jaar zal dalen. In het voorjaar van 2013 is de daling al ingezet. Eind 2013 en in 2014 zet de daling door: het gaat dan om hooguit 10 cent per

Resultaten 2009 t/m 2011 kop- en staartbedrijven

Opbrengsten	kop	gemiddeld	staart	verschil
Melkgeld	43,55	42,25	41,63	1,92
Omzet en aanwas	1,85	1,79	1,35	0,50
Overige	0,16	0,12	0,07	0,09
Totale opbrengsten	45,56	44,16	43,05	2,51

Voerkosten	kop	gemiddeld	staart	verschil
Krachtvoer	15,77	17,28	18,85	-3,08
Krachtvoervangers	0,41	0,40	0,28	0,13
Vitaminen en mineralen	0,334	0,25	0,25	0,09
Melkpoeder	0,76	0,80	0,86	-0,10
Subtotaal krachtvoer	17,28	18,73	20,24	-2,96
Ruwvoer	3,60	3,42	3,55	0,05
Totale voerkosten	20,88	22,15	23,79	-2,91
Voerwinst	24,68	22,01	19,26	5,42

Bron: Alfa, Countus, Flynth

100 kg melk. Het aandeel krachtvoerkosten van de totale voerkosten schommelt al een aantal jaren rond 85 procent.

De overige directe kosten (diergezondheid, strooisel, mestafzet, energie en water) stegen van 4,8 cent per kg melk in 2003 naar 8,4 cent per kg melk in 2012. Vooral strooisel stuwde de directe kosten op: de strooiselkosten per 100 kg melk stegen van 1,5 naar 3,5 cent. De stroprijs is nu iets op zijn retour. Ook de kosten voor mestafzet stegen, van 0,5 naar 1 cent, doordat steeds meer bedrijven hun mest niet meer op het eigen bedrijf kwijt kunnen. De accountantsorganisaties zien ook dat door het groter worden van de bedrijven en relatief weinig tot geen grond, geitenhouders steeds vaker kiezen voor het stro-brokrantsoen in plaats van kuilvoer. Het saldo per 100 kg melk ligt gemiddeld over tien jaar op 19 euro. In 2012 kwam het saldo uit op bijna 21 euro.

De indirecte kosten, zoals kosten voor onderhoud van gebouwen en machines, waren de afgelopen tien jaar vrij constant en lagen tussen 6 en 7 euro per 100 kg melk.

Grote verschillen

De accountantsbureaus vergeleken ook de cijfers van 2009 tot en met 2011 van de deelnemende 36 bedrijven. De bedrijven werden verdeeld in een kopgroep (best presterend), staartgroep (slechtst presterend) en een gemiddelde groep. De kopgroep hield gemiddeld 800 melkgeiten en de staartgroep 620. De melkprijs verschilde niet zoveel: de kopgroep ontving 43,55 euro per 100 kg melk en de staartgroep 41,63 euro. Het verschil van

1,92 euro is volgens de accountantsbureaus toe te schrijven aan fabrieks- of leveringseffecten (bijvoorbeeld kwantumtoeslag) of eigen afzet gekoppeld aan kleinschalige verwerking. De voerkosten, met name krachtvoer, lieten een vrij groot verschil zien tussen de bedrijven. De krachtvoerkosten van de staartbedrijven lagen gemiddeld ruim 3 cent per 100 kg melk hoger dan die van de kopbedrijven en kwamen voor de eerstgenoemde groep uit op gemiddeld 18,85 euro per 100 kg melk. Volgens de accountantsbureaus is hier nog winst te behalen voor de staartbedrijven. Ook het verschil in marge was groot. De kopbedrijven behaalden een marge van 2,14 euro per 100 kg melk, terwijl de staartbedrijven op een marge uitkwamen van -7,77 euro per 100 kg melk. De staartbedrijven zullen in de problemen komen als de melkprijs niet langdurig op een hoog niveau blijft, verwachten Alfa, Countus en Flynth. De drie accountantsbureaus concludeerden dat de concurrentiepositie van de melkgeitenhouderij in Nederland goed is door onder andere voldoende omvang per bedrijf (gemiddeld richting 1.000 geiten), het voorhanden zijn van goed voer en goede afzetmogelijkheden van de melk. Maar bedreigingen zijn er ook, zoals dure grond en arbeid en een relatief lage melkprijs, al ligt die momenteel op een goed niveau. ✓

Alle genoemde prijzen zijn exclusief btw.

Als u interesse heeft in deelname aan de bedrijfsvergelijking, kunt u contact opnemen met Alfa, Countus of Flynth.